

7. évfolyam

A tanulók

- tudjanak különbséget tenni a földtörténeti idők és a történelmi korok között;
- igazodjanak el a földtörténeti időbeosztás főbb egységeiben, tudják ezekben elhelyezni a Föld jellegzetes szerkezeti és felszínformáinak kialakulását;
- magyarázzák meg a felszíni formakincs gazdagságát a belső és a külső erők munkájával.

A tanulók

- ismerjék az Európán kívüli földrészek földrajzi helyzetét, szerkezetét, felszínét, éghajlatát, vízrajzát, talajaikat, egymásra hatásuk összefüggéseit és folyamatait;
- értsék meg, hogyan hat a természeti környezet az életmódra, a gazdálkodási lehetőségekre, a településformákra;
- tudják különböző szempontok szerint modellként vizsgálni a tipikus tájakat;
- ismerjék a kontinensek legjelentősebb országcsoportjainak és néhány országának természeti és társadalomföldrajzi jellemzőit, jelentőségüket a Földön;
- tudjanak példákat mondani az emberi beavatkozások által okozott környezeti károkról és a megoldás lehetőségeire;
- értsék meg, hogy az egyensúlyi állapot fenntartásához nemzetközi összefogásra van szükség;
- alakuljon bennük a földrajzi információhordozók kiválasztására és használatára való képesség;
- végezzenek megfigyeléseket és alkossanak véleményt a megadott és általuk kiválasztott szempontok alapján tanári segítséggel és növekvő önállósággal;
- használják a szakkifejezéseket, fogalmakat;
- tapasztalataikat, ismereteiket fogalmazzák meg helyesen, ábrázolják rajzban, grafikusán, egyszerű térképeken;
- legyenek képesek tájékozódni a különböző méretarányú földrajzi és tematikus térképeken;
- ismerjék az eligazodáshoz szükséges topográfiai fogalmakat, helyezték el ezeket térképvázlatokon, mutassák meg az atlaszban, falitérképeken.
- Előzmények
- Az 5–6. osztály természetismeretéből: a Föld felszíne; kontinensek, óceánok, tengerek; a Föld gömb alakja és az éghajlati övezetek; éghajlatalkító tényezők; a mérsékelt övezet éghajlatai; a Föld Nap körüli keringése és az évszakok; a talaj kialakulása; a vizek jellemzői; tájékozottság a világtérképen, földgömbön; helymeghatározás földrajzi fókuszalattal.

- A 7. osztály földrajzának megelőző témaköre: földtörténeti időbeosztás, a földtörténeti események.

A tanulók

- tudják értelmezni Észak-, Nyugat- Dél-, Kelet-Európa és Oroszország legfontosabb természeti és társadalmi jellemzőit, ezek összefüggéseit és kölcsönhatásait;
- ismerjék fel a tipikus tájak, az országok regionális sajátosságait, a köztük lévő hasonlóságokat, különbségeket, kapcsolataik rendszerét;
- ismerjék az Európai Unió kialakulását, bővülését, világgazdasági szerepét;
- értsék meg, hogy a társadalmi-gazdasági élet eseményei hogyan hatnak az egyes országok fejlődésére;
- legyenek képzeik a környezet elemeinek méreteiről, a számszerűen kifejezhető adatok nagyságrendjéről;
- értsék meg, hogy a népek természeti és társadalmi környezete, hagyományai hogyan határozzák meg gondolkodásmódjukat, gazdasági helyzetüket, világszemléletüket;
- tudjanak példákat mondani a nagyvárosok, az iparvidékek, a sűrűn lakott területek környezeti problémáira, a környezeti károk megakadályozására tett intézkedésekre és ezek eredményeire;
- fejlődjön önálló térképolvasási képességük;
- ismerjék az eligazodáshoz szükséges topográfiai fogalmakat;
- alakuljanak ki a földrajzi és egyéb információhordozók kiválasztásához és használatához szükséges képességeik;
- folyamatosan vizsgálódjanak a föld- és környezettudományok (a társadalomföldrajz eddig megismert) szempontjai szerint: tanári irányítással, és növekvő önállósággal;
- ismereteiket mondják el kifejezően, a szakkifejezések használatával, rögzítsék írásban, rajzban, ábrázolják grafikusán és egyszerű térképeken;
- tapasztalataik alapján alkossanak véleményt.
- Előzmény:
 - Természetismeret 5. osztály: A változó földfelszín: gyűrthegegyégek, vulkáni hegyiségek, alföldek kialakulása. Kőzetek, vizek jellemzői. 6. osztály: Éghajlatalakító, -módosító tényezők. Európa éghajlatai. Hazánk helye Európában. Magyarország tájainak kialakulása, felszíne. Hazai erdőink. Vízi, vízparti élővilág. Élet a füves területeken.
- A földrajz megelőző témaköre 7. osztály: Európán kívüli földrészek.

8. évfolyam

I. Közép-Európa tájainak és országainak természet- és társadalomföldrajza

A tanulók

- ismerjék Közép-Európa helyzetét a kontinensen;
- tudják felszínének kialakulását a felszínfejlődés általános törvényszerűségeivel magyarázni;
- vizsgálják az éghajlatokat, valamint az azokat kialakító és módosító tényezőket;
- jellemezzék a folyókat az éghajlat és a domborzat összefüggésében;
- ismerjék a talajokat az éghajlat és a természetes növénytakaró összefüggésében;
- ismerjék az országok természet- és társadalomföldrajzi jellemzőit;
- tudják, hogy melyek az egyes régiók fő környezeti problémái, s milyen megoldások kínálóznak a környezetkárosítás elkerülésére;
- legyenek képesek az információforrások által nyújtott ismereteket feldolgozni és rendszerezni;
- ismerjék a tájékozódáshoz szükséges topográfiai fogalmakat.

II. Hazánk a Kárpát-medencében

A tanulók

- a hazai tájakhoz való kötődés érdekében ismerjék meg természeti és társadalmi értékeinket;
- vegyék észre a természeti környezet változásainak társadalmi hatásait;
- lássák összefüggésekben a környezetet veszélyeztető folyamatokat, azok forrásait, megelőzésük és megszüntetésük lehetséges módjait;
- tudják kiválasztani és használni a földrajzi információforrásokat;
- fejlődjenek térképolvasással kapcsolatos képességeik az okfejtő térképolvasás területén;
- ismerjék a megfigyelésekhez, vizsgálódásokhoz szükséges fontosabb szempontokat: a föld- és környezettudományok területéről;
- tudják elmondani, írásban és rajzban rögzíteni, egyszerű térképeken ábrázolni tapasztalataikat;
- legyenek képesek a környezetben történő események bemutatása mellett azok reális értékelésére és indoklására.

III. Fejlődésünk társadalmi alapjai

A tanulók

- tudják bemutatni hazánk társadalmi képének – népességének és településeinek – legfontosabb jellemzőit;
- ismerjék a népek, nemzetiségek, etnikum területi elhelyezkedését a Kárpát-medencében – kiemelten hazánkban;
- legyen áttekintő képük a népesség számának, összetételének, területi elhelyezkedésének időbeli és térbeli változásairól;
- lássák az összefüggéseket a természeti és a társadalmi környezet jellemzői és a településtípusok kialakulása, fejlődése, a településhálózat, az életmód között;
- legyenek képesek a témakörhöz kapcsolódó információs anyagok gyűjtésére, azok feldolgozására megadott szempontok szerint;
- megfigyeléseiket, tapasztalataikat a jellegzetes statisztikai mutatókat elemezzék, értékeljék önállóan, alkossanak róluk véleményt;
- tudják megmutatni a térképen a témakör topográfiai követelményeit, megoldani a munkatérképi feladatokat, kapcsoljanak hozzájuk lényeges tartalmi jellemzőket.

IV. Hazai tájakon

A tanulók

- tudják – térképi információk felhasználásával – bemutatni a hazai tájak legfontosabb természeti és gazdasági jellemzőit;
- ismerjék fel a hazai tájak életében összekapcsolódó természeti-társadalmi, környezeti kölcsönhatásokat;
- tudjanak tájékozódni a különböző információs anyagokban;
- legyenek képesek önálló anyaggyűjtésre a megadott szempontok alapján;
- megfigyeléseiket, tapasztalataikat tudják elemezni, értékelni, alkossanak véleményt azok segítségével;
- ismerjék a legfontosabb topográfiai fogalmakat, kapcsoljanak hozzájuk tartalmi jellemzőket;
- lássák a környezetet károsító folyamatokat, azok forrásait, megelőzésük, megszüntetésük lehetséges módjait.